

Böcker om och för syskon

För tonåringar och vuxna

Elisabeth Nielsen, **Jävla jobbigt**, 2001

Elisabeth har en äldre bror med diagnosen Aspergers syndrom och en yngre syster med diagnosen autism. Om sin och familjens vardag skriver hon på ett öppet och ärligt sätt som berör. hon berättar med värme och humor om det roliga men också om det som är svårt.

Frida Blomgren, **Annorlunda syskon**, 2010

Annorlunda syskon handlar om hur det kan vara att växa upp med ett funktionshindrat syskon. Om svårigheter och glädjeämnen och hur det kan prägla de friska barnen. Boken bygger på intervjuer med nio vuxna syskon där författaren Frida Blomgren har utgått ifrån tio frågeställningar, en för varje kapitel. Många berättelser handlar om den oro för sjukdom som fanns under barndomen. När syskonen blir äldre finns också tanken på att den dag föräldrarna inte längre orkar eller är kvar i livet, kommer ansvaret att läggas på det friska syskonet. Samtidigt har många nära till glädje och de har lärt sig att inte oroa sig i onödan utan att leva i nuet.

Frida Blomgren, **Syster sällsynt och jag**, 2007

Boken bygger på författarens egna erfarenheter och består av dikter och texter om livet med två syskon med funktionshinder. Om minnen, om döden och om kärleken.

Christina Renlund, **Litet syskon**, 2009

I den här boken är det barnen själva som berättar, det är deras röster vi hör. Barnen är mellan två och sex år och har syskon med autism, cancer, cystisk fibros, epilepsi, hjärtfel, muskelsjukdom, rörelsehinder, synskada och utvecklingsstörning. Små barn behöver prata - – i första hand i sin familj men det behöver även finnas konkreta arbetssätt för hur man pratar med barn om sjukdom/funktionsnedsättning inom förskola och vård. Boken vill inspirera till samtal. För det är när barn får uttrycka sig och i dialog som vi kan stärka deras identitet och självkänsla!

Rachel Simon, **Åka buss med min syster**, 2004

När författaren upptäcker att hon håller på att tappa bort sig själv i jakten på karriär och framgångar bestämmer hon sig för att tillbringa en tid tillsammans med sin syster, Beth som är utvecklingsstörd. Beth klarar sig ganska bra på egen hand och skulle kunna ha ett arbete, men det enda hon vill är att åka buss och prata med människor. Under ett helt år åker de två systrarna buss tillsammans och skildringen av den resan blir också en berättelse om att söka och våga vara sig själv.

Maja Kristin Nylander, **Syskon; fotografier**

Boken visar 20 bilder av människor i rollen som syskon, i sammanhang där ett syskon har ett funktionshinder. Fotografen vill fånga kärleken, stoltheten, avundsjukan, integriteten, närheten svårigheten och ansvaret som finns mellan syskon och som kanske blir starkare av att något av syskonen är annorlunda.

Christina Lång, **Stor över en natt**, 2008

I den här boken uppmärksammas ett annorlunda syskonskap. Vuxna syskon till personer med Downs syndrom berättar om sin uppväxt och hur den påverkar dem idag. Christina Lång är själv mamma till en dotter med Downs syndrom. Hon beskriver oförställt hur familjen med de tre döttrarna format sin vardag.

Ann-Marie Alwin, **Ensam på insidan; syskon berättar**, 2008

Att ha ett syskon med funktionshinder innebär ofta att man får stå åt sidan, vara väldigt duktig och känna sig ensam. Den här boken bygger på barns och ungdomars berättelser, modiga barn som vågar och vill berätta hur det är. Och som säger att man får vara både arg och ledsen.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset **Jag finns också**, 2005

Den här skriften har tre delar. Den första ger en översikt över aktuell syskonforskning och en kunskapsfördjupning inom områden som syskonrelationer ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv, upplevd stress och coping. Del 2 handlar om barn på sjukhus med del 3 ger tips och råd om hur man kan arbeta med gruppstödande verksamheter. Skriften vill medvetandegöra och stimulera familjer, yrkesgrupper och intresseorganisationer till att uppmärksamma syskon och initiera aktiviteter.

Film

Så himla annorlunda, DVD 2009

När 12-åriga Rebecka får klart för sig att mamma inte tänker ge sig – klassfesten blir hemma i deras hus – då rasar världen samman. Tänk om de retar honom för att han låter konstigt, eller skrattar åt hans viftande armar? Rebecka sätter sin gravt funktionshindrade lillebror Jonathan i hårdträning men plågas samtidigt av motstridiga känslor. Allt ser hopplöst ut när Rebecka möter Charlotte. Född kortvuxen vet Charlotte allt om att känna sig annorlunda. Men att söka förståelse hos Charlotte kräver mod ett mod som Rebecka inte vet om hon har. Klassfesten närmar sig och Jonathan han är som han alltid varit; glad, högljudd och bara så ohjälpligt annorlunda...

Böcker på engelska:

Richard Carlson jr **Poems and shorts tories about my brother Kevin who has autism**

2002 Kevin har illustrerat och Richard har skrivit den här boken som riktar sig till barn 6-10 år. Innehållet består av 6 korta berättelser och 6 dikter som beskriver olika händelser i Kevins liv. Syftet är att göra det lättare för barn att förstå vad autism är och vad det kan innebära i vardagen.

Carly Heyman **My eXtra special brother** 2003 Carly var 16 år då hon skrev berättelsen om sin uppväxt med storebror Scott, som har fragile x syndrome. Hon beskriver ärligt och direkt om svårigheter och glädjeämnen och beskriver utmaningarna i detta annorlunda syskonskap och vad det givit henne av skratt, kärlek och erfarenheter.

Fiona Bleach, **Everybody is different: book for young people who have brothers or sisters with autism**, 2001 Boken vill ge svar på många frågor som man kan ha om sitt syskon med autism. Den innehåller också råd om hur man kan hantera situationen bättre i en familj. De många illustrationerna gör den tillgänglig även för en yngre läsekrets.

Marsha Rosenberg, **Coping when a brother or sister is autistic** 2001 Den här bokens första del innehåller fakta om autism och om vilken behandling som finns. Därefter följer ett antal kapitel som beskriver syskonens situation, såväl svårigheter som glädjeämnen. Man får också praktiska tips om hur man kan handskas med negativa känslor, utarbetade föräldrar och nyfikna grannar. Boken är tänkt att läsas av syskonen själva.

Paul och Judy Karasik, **The ride together**, 2003 Två syskon berättar med bilder (Paul) och ord (Judy) om sin familjehistoria och sin bror David som har autism. Boken beskriver hur David växer upp och får uppleva att syskonen lämnar honom för att forma sina egna liv men också syskonens fördjupade förståelse för vilken mening deras liv fått genom David.

Sandra Harris/Beth Glasberg, **Siblings of children with autism**, 2003 Boken vill vara till hjälp för föräldrar att se autism genom sina andra barns ögon. Här får man vägledning i att förklara autism för syskon, att dela deras känslor och balansera olika familjemedlemmars behov.

Mary McHugh, **Special siblings**, 2003 Författarens bror har cerebral pares och utvecklingsstörning. I boken förmedlar hon egna minnen och reflektioner men också erfarenheter från intervjuer med 100 andra syskon och experter.

Don Meyer (red) **Thicker than water** 2009 Boken är en samling essäer skrivna av 39 vuxna syskon till personer med funktionshinder. De reflekterar över hur deras liv påverkats av förhållandet till ett syskon med särskilda behov. Författarna är i åldrarna 20

till 70 år och har syskon med diagnoser som Downs syndrom autism, cerebral pares, epilepi, fragile x syndrom och psykisk sjukdom.

Don Meyer **Sibshops, workshops for siblings of children with special needs** 2008
Den här guiden ger många råd och praktiska tips på hur man startar en syskonaktivitet, vilka teman man kan ta upp, lämpliga aktiviteter etc men boken innehåller också många citat från syskon i alla åldrar.

Kate Strohmer, **Siblings. Brothers and sisters of children with special needs** 2002
Boken handlar om hur det är att växa upp med en bror eller syster som har ett medfött och livslångt funktionshinder och hur ofta man förbiser syskonens behov. Författaren som är medicinskt utbildad och även journalist har själv en syster med cerebral pares. Hon delar med sig av sin egen, men även av andra syskons berättelser.

Kate Strohmer, **Being the other one** 2005 Syskon till barn med särskilda behov möter stora känslomässiga utmaningar under hela livet. Författaren lyfter fram känslor hos syskon som ibland hemlighålls ;ilska, ängslan, ensamhet och erbjuder möjliga strategier för bemästrande.

Jennifer Moore Mallinos, **My brother is autistic** 2008 (finns även på spanska) En bilderbok som berättar historien om en pojke vars bror Billy har autism. När han tycker Billys beteende i skolan är pinsamt, ber han läraren att förklara för de andra barnen vad autism är. Boken uppmuntrar till förståelse och tolerans i umgänget med kamrater som har autism.